

The 17th Annual UMAC Conference
Global Issues in University Museums and Collections: Objects, Ideas, Ideologies, People
Helsinki & Jyväskylä, Finland
September 5–8, 2017
The University of Helsinki and the University of Jyväskylä

Jaanika Anderson
Juhataja/kuraator
Tartu Ülikooli muuseum, kunstimuuseum

UMAC (University Museums And Collections) on ICOMi tütarorganisatsioon, mis ühendab umbes 60 ülikooli muuseumi ja kogusid kõikidel kontinentidel. 04.-08.09.2017 osalesin esmakordselt Helsinki ja Jyväskylä ülikooli korraldatud UMACi konverentsil. Tegin suulise ettekande Tartu Ülikooli kunstimuuseumi uue püsiekspositsioonist „Donated mummies: problems and challenges of exhibiting”. Esitluses käsitlesin erinevaid aspekte, mis ekspositsiooni loomuse juures esile kerkisid: eksponeeritavate inimsäilmete eetikaküsimused, objektide kontekstualiseerimine, erinevatele sihtgruppidele suunatud haridustegevuse eesmärgistamine ja käivitamine.

UMACi konverentsil tegi meeldivaks, et töö ei toimunud paralleelsessioonid ja ei olnud kohustust teha valikuid, mida kuulata ja mida mitte. Lisaks vaheldusid suulised ettekanded *inform all* lühikeste ettekannetega ja posterettekannete tutvustamisega. Konverentsi kava oli kokku seatud nii oskuslikult, et „klassiruumi“ tegevused vaheldusid informaalsete tegevustega, kus jäi piisavalt aega omavahel tutvumiseks.

17. iga-aastane UMACi konverents uuris eetilisi ja ideoloogilisi küsimusi, väljakutseid ja võimalusi, mis seisavad ülikooli muuseumi ja kogude ees ning nende rolli ühiskondlike muutuste teguritena. Avati väga erinevaid vaatenurki ning jagati kogemusi, kuidas ülikoolide muuseumid katsetavad erinevaid praktikaid õppetöö läbiviimiseks ja loovad kontakte ühiskonnaga. Sarnaste teemade puhul võis näha erinevaid arvamusi ja praktikaid, mis sõltuvad erinevatest tegurites. Siin on mõned näited teemadest, millele ei ole lisatud esitajat ega päritolumaad, et lugeja saaks käsitleda mõtteid ja ideid universaalsetena ja eelarvamuste vabalt.

*Ülikooli muuseum otsustas toetada filosoofiateaduskonna uurimistööd ja koostas üliõpilastele ja gümnasistidele suunatud rändnäituse, mis pidi olema vahendiks immigratsiooniprobleemide paremaks mõistmiseks. Muuseum näeb endal olulist rolli populariseerimisvahendina, kuna seisab ühiskonnale lähemal kui teadusüksused. Ülikooli muuseum staatus on laienenud asja kogujast sotsiaalse mängija tasandile.

*Toodi välja, et väga suur osa andmetest on muutunud digitaalseks. Tehnoloogiate ja digimaailma areng on muuseumile väljakutseks, kuna muuseumide ressursid (sh rahalised) on piiratud. Otsitakse võimalusi, kuidas innustada digiajastu inimesi osaleme muuseumi tegevustes ning kuidas leida haridustegevustes tasakaal tehnoloogia ja kollektsioonide kasutamise vahel.

* Tehnoloogia areng on loonud enneolematud võimalused kogude kasutamiseks. Võimalik on teha digitaalseid väljakaevamisi, dekodeerida veebis keskaegseid käsikirju või õppida kvantmehhaanikat arvutimängude kaudu. Digitaaltehnoloogia areng on muutnud kõrghariduses mitmeid aspekte, kuid ajaloolistes kollektsioonides nähakse väga suurt õppimisvõimalust. Lisaks erialasele õppele on võimalik muuseumi kogudega töötades arendada nn ülekantavaid oskusi nagu vaatlemine, kommunikatsioon, meeskonnatöö, kriitiline mõtlemine jms.

* Piirkonnas on kõrgkoolide ja madalama astme koolide juures levinud kohaliku päritolu arheoloogilised kogud, kunstikogud ja folkloorikogud. Kogud on kujunenud õppejõudude ja lõpetajate annetustena või muul moel. Neid kollektsioone on säilitatud ja kaitstud olenemata poliitilisest või majanduslikust survest. Vaatamata üldisele globaliseerumisele nähakse neis kogudes olulist mälu kandjat ja võimalust õpilastes huvi äratamiseks erinevate distsipliinide vastu.

* Inimsäilmete eksponeerimine kasutamine õppetöös on olnud küsimuse all paljudes riikides. Teatud piirkonnad ja usk ei näe selles probleemi, vaid oma keha annetamine õppetöök või meditsiinilisel otstarbel on võimalus „edasi liikumiseks“. Meditsiiniteaduskondades viiakse läbi vastavaid usutalitusi, et surnute hingi õnnistada.

Täna toetuse eest, mis võimaldas kohtuda nii paljude saadikutega erinevatest ülikool muuseumidest, kuulata nende ettekandeid ja jagada vahetult kogemusi ning vestelda. Järgmise UMAC-AAMGi konverentsi korraldab 21.-24.06.2018 Miami ülikool teemal „Audacious Ideas: University Museums and Collections as Change-Agents for a Better World“.

Grupipilt Helsinki ülikooli peahoones.